

۳ خصلتی که علامت نفاق است

رسول خدا(ص) فرمود: ثَلَاثٌ مِّنْ كُنْ فِيْهِ فَهُوَ مُنَافِقٌ وَاِنْ صَامَ وَصَلَّى وَحَجَّ وَاعْتَمَرَ وَقَالَ: «اِنِّیْ مُسْلِمٌ»؛ مَنْ اِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَاِذَا وَعَدَ اَخْلَفَ وَاِذَا اُتِیْمَنَ خَانَ؛ سه چیز است که در هر کس باشد منافق است: اگر چه روزه دارد و نماز بخواند و حج و عمره کند و بگوید من مسلمانم؛ کسی که هنگام سخن گفتن، دروغ بگوید و وقتی که وعده دهد، تخلف نماید و چون که امین دانسته شد، خیانت کند.

منبع: وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۲۴۰

اوصاف نمازگزار حقیقی

علامه حسن حسن‌زاده املی(ره): نمازگزاری که به راستی و درستی نماز می‌خواند، هیچ‌گاه دروغ نمی‌گوید، زدی نمی‌کند، دشنام نمی‌دهد، خودبین و گردن‌کش نیست، به دنبال هرزگی نمی‌رود، با بدان هم‌مشین نمی‌شود، همواره در راه به دست آوردن دانش و بینش است، در اندیشه پیشرفت خویش است و دور از مردم بداندیش است.

منبع: کتاب هزار و یک کلمه، ج ۲، ص ۲۷۷

کلاس شبانه در خواب

حضرت آیت‌الله جوادی املی(حفظه‌الله): کمتر کسی پیدا می‌شود که در زندگی خواب ندیده باشد. خواب نشان می‌دهد که ما یک بدن، چشم و گوش دیگری داریم که با آن سفر می‌کنیم. اگر بیداری‌های ما حساب شده باشد، خواب ما هم خواب خوب و میشیره خواهد بود. پیامبر اکرم(ص) هر روز از اصحاب‌پشان می‌پرسیدند: «مَا الْقَبْرِاتُ؟»؛ دیشب خواب چه دیدید؟ این یعنی برخی اصحاب کلاس شبانه داشتند و می‌خوانیدند تا چیزی ببینند و چیزی بشنوند.

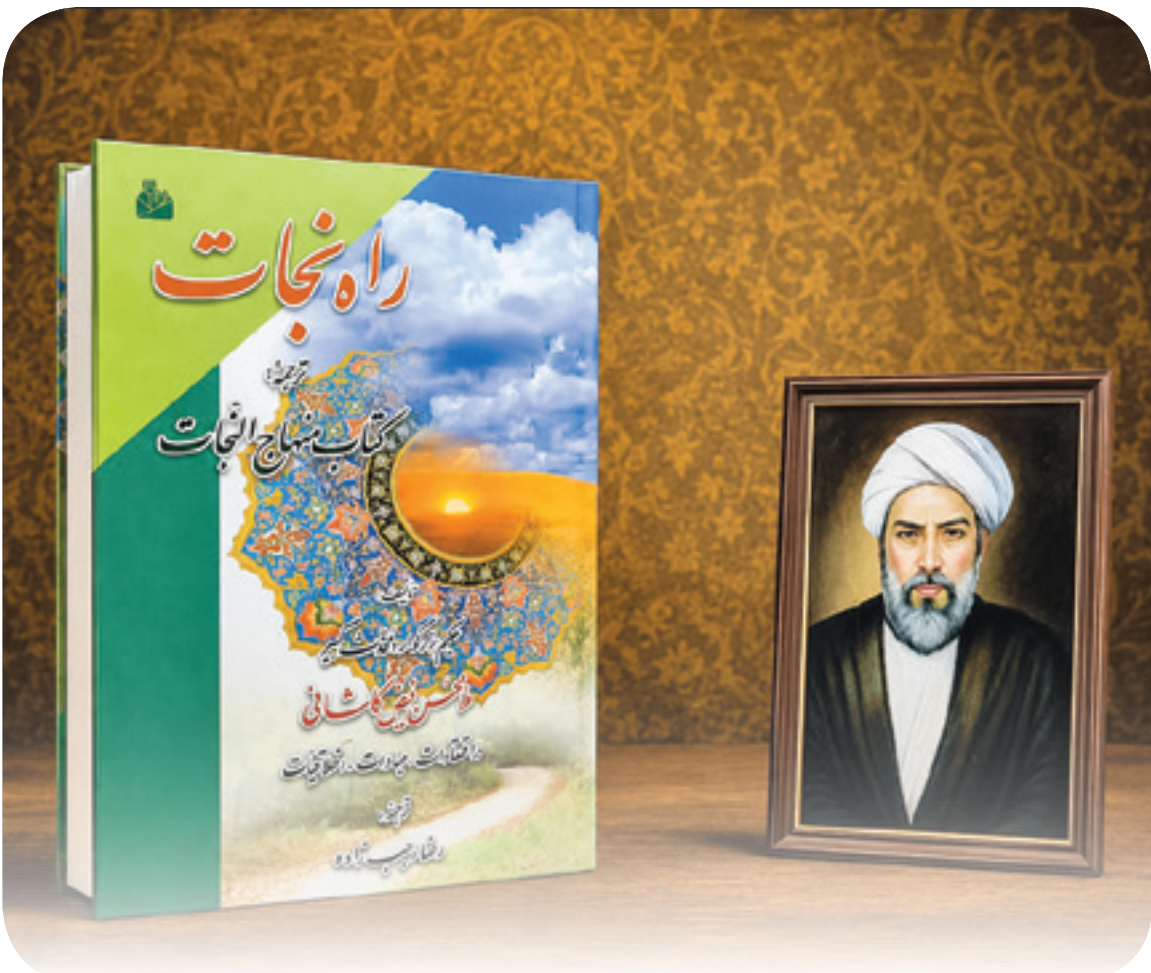
منبع: درس خارج فقه معظم‌له مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۷

شرح صدر مقدمه هدایت

آیت‌الله سیدمحمد ضیاء‌آبادی(ره): یکی از صفات بسیار عالی انسان «شرح صدر» است. شرح صدر به معنی پر حوصله و پر تحمل بودن و دریادل بودن است. نقطه مقابل آن، «ضیق صدر» است؛ ضیق صدر همان کم‌حوصلگی و کم‌تحملی و زود از کوره در رفتن است. شرح صدر از نظر قرآن مقدمه هدایت است و ضیق صدر علامت ضلالت است.

منبع: کتاب «خاتم انبیا، رحمت برای انتها»

حقوق مؤمنان بر یکدیگر به روایت حکیم بزرگوار و محدث کبیر ملا محسن فیض کاشانی(ره)

گره‌گشایی از کار مؤمن افضل از یک ماه اعتکاف در مسجد الحرام

تهیه و تنظیم: محمدصادق عبداللہی

در مکتب انسان‌ساز و جامعه‌ساز اسلام، حقوق مؤمنان بر یکدیگر اهمیتی ژرف و مهم دارد، چنانکه امام صادق(ع) در ضمن بر شمردن برخی از این حقوق می‌فرماید: «هر یک از آنها را کسی ضایع کند از ولایت حق تعالی و طاعت او خارج خواهد شد.» این حقوق در واقع ضامن برادری و پیوندی میان مؤمنان در جامعه اسلامی است که محبت، همدلی و ایثار را به مایه اصلی جامعه و عامل پیونددهنده در آن تبدیل می‌سازد. مرحوم حکیم و محدث کبیر ملا محسن فیض کاشانی(ره) در بخشی (صص ۱۲۱-۵۲۱) کتاب ارجمند «منهاج النجات» که به همت جناب رضا رجب‌زاده و با عنوان «راه نجات» به فارسی بازگردانده شده، بر اساس روایاتی از رسول خدا(ص) و ائمه اطهار(ع) به بر شمردن شماری از این حقوق پرداخته که در ادامه تلخیصی از آن مرور شده است.

ششیدن، آن حقوق را حفظ نکنی و پس از اینکه بدان علم پیدا نمودی عمل نمایی.» می‌گوید گفتیم: «هیچ قوه و قدرتی نیست مگر با کمک و یاری حق تعالی.» حضرت فرمود: «آسان‌ترین حق اینکه آنچه را برای خود دوست می‌داری برای او دوست بداری و آنچه را که برای خود نمی‌پسندی برای او نخواهی، حق دوم اینکه از آنچه که موجب خشم و دل‌تنگی او می‌شود بپرهیزی و در پی خشنودی او باشی و امر او را اطاعت کنی، حق سوم اینکه او را با جان و مال و زبان و قدمت یاری و کمک نمایی، حق چهارم اینکه چشم او و آینه او و دلیل و راهنمایش باشی، حق پنجم اینکه سیر نشوی در حالی که او گرسنه است و سیراب نگردی و حال آنکه او تشنه است و پوشیده نباشی در حالی که او برهنه است، حق ششم اینکه اگر تو را خدمتکاری باشد و او را نباشد واجب است که او را بفرستی تا جامه او را بشوید و غذایش را آماده سازد و بسترش را بگستراند و حق هفتم اینکه سوگندش را تصدیق نمایی و دعوتش را اجابت کنی و اگر مریض شد به عیادتش روی و به جنازه‌اش حاضر گردی و چون دانستی که قطعی است که خداوند را که خداوند تبارک و تعالی به وصل آن فرمان داده از تو چیزی بخواد بلکه پیش از آنکه او لب به سؤال گشاید تو خواستش را برآور، اگر این امور را رعایت نمودی، ولایت تو به ولایت او متصل خواهد شد.»

۱۰. درجه برای رفع حاجت برادر مؤمن و باز از آن حضرت رسیده که «هرگاه مؤمن در پی انجام حاجت برادر خود بر آید خداوند ۱۰ حسنه برای او بنویسد و ۱۰ گناه از نامه عملش بزداید و ۱۰ درجه در جانش بیفزاید.» راوی می‌گوید دیگر نمی‌دانم چه فرمود تا اینکه گفت: «سعی در رفع حاجت برادر مؤمن معادل به آزاد نمودن ۱۰ بنده و افضل از اعتکاف یک ماه در مسجد الحرام است.»

و از آن حضرت رسیده که فرمود: «هر کس اندوهی را از مؤمن برطرف کند خداوند اندوه آخرت را از او برطرف کند و با دلی شاد از قبر خارج شود و هر کس مؤمنی را طعام کند خدا او را از میوه‌های بهشت روزی فرماید و هر کس مؤمنی را سیراب سازد

خداوند او را از آن شراب‌های سر به مهر بهشتی بنوشاند.»

عذاب قطع کننده صلر رحم

و اما صلر رحم، در احادیث تأکید زیادی بر آن شده و کسی که قطع رحم کند به عذاب وعده داده شده است. خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «وَيَقْلُطُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْكُ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ» (آیه ۲۵ سوره رعد) و کسانی که قطع می‌کنند آنچه را که خدای تبارک و تعالی به وصل آن فرمان داده است و در زمین فساد می‌نمایند، آنان راست لعنت و برای آنهاست بدی آن سرائی و در حدیث آمده است که روز قیامت رحم از عرش او پوزان است و می‌گوید: بارالها هر که با من پیوند داشت آن پیوند را برقرار دارد و هر که مرا قطع نمود و رشته بین من و خود را برید، رشته بین او و خود را قطع نما و باز در حدیث آمده که باارحام خود گرچه با سلامی هم که شده، وصلت و پیوند برقرار نمایند و ارحام کسانی هستند که از طریق نسبت به انسان مربوط می‌شوند هر چند که خیلی نزدیک هم نباشند و صلر رحم، عبارت از نیکی کردن و احسان به آنها و مواسات و معاونت و کمک به آنها با جان و مال و هر چه که از خیرات که در توان انسان است، می‌باشد و قطع رحم به آن اموری است که مخالف این رویه می‌باشد.

اللَّهُمَّ اشْغَلِ الْمُشْرِكِينَ بِالْمُشْرِكِينَ

اولیا و علما از راهکارهای اعتلای نمازهای یومیه را آموختن اذکار و ادعیه جدید برای ذکر قنوت دانسته‌اند. در این راستا فرزهایی از دعا‌های واصله از ائمه معصومین(ع) می‌تواند طعم شیرین عبادت را به نمازگزار بچشانند. در این ستون به صورت هفتگی ادعیه‌ای به اشتراک گذاشته خواهد شد.

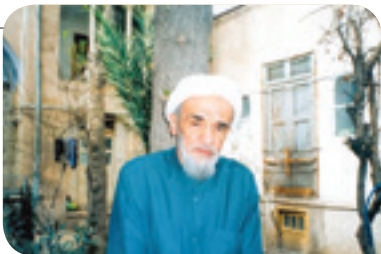
در فراز دهم از دعای بیست‌وهفتم صحیفه سجاده می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ اشْغَلِ الْمُشْرِكِينَ بِالْمُشْرِكِينَ عَنْ تَنَاوُلِ اطْرَافِ الْمُسْلِمِينَ، وَ خَذْهُمْ بِالنَّقْصِ عَنْ تَنْقُصِهِمْ، وَ تُبْطِلْهُمْ بِالْفَرْقَةِ عَنِ الْاِخْتِشَادِ عَلَيْهِمْ»، خدایا، مشرکان را به خودشان مشغول دار تا به مرزهای سرزمین‌های اسلامی دست طمع نگشایند از شمار ایشان بکاه تا از شمار مسلمانان نکاهند و جمع‌شان را پراکنده ساز تا بر خدمت‌مسلمانان متحد نشوند.

نصیحت بشنوید

آیت‌الله شهید سیدعلی خامنه‌ای(ره): باید نصیحت شنید. بشنوید! همیشه سعی کنید هر وقت احساس می‌کنید که دل‌تان سنگین شد، روح‌تان سنگین شد، مدتی که آن لطافت را ندارید، میل به عبادت ندارید، میل به دعا ندارید، یک نفر را پیدا کنید، برادر خودتان، رفیق خودتان، استاد خودتان، یکی از شما یک‌دوره بهتر یا حتی مثل خودتان، بگوید شما را نصیحت کند: آن هم نصیحت بکند، نگویید من کی‌ام که نصیحت کنم؛ نه! نه‌خیر! نصیحت کنید. همدیگر را نصیحت کنید. نصیحت کنید به همین کارهای معمولی که می‌دانید خوب است. آن حرف در انسان اثر می‌گذارد. در دل اثر می‌گذارد. شما هم رفیق‌تان را نصیحت کنید. اگر دیدید رفیق‌تان نمازش را مثل نوک زدن کلاغ بر روی زمین انجام داد، نماز با کیفیت نخواند، توجه نکرد، بعد از نماز بگوید برادر نمازت را بهتر بخوان، این چه جور نمازی است؟ نماز خوب بخوان، با توجه بخوان. البته با اخم و با طلبکاری نگویید، نصیحت، یعنی خیر خواهی، خیر خواهانه بگویید، او بفهمد که شما خیر خواهید. این می‌شود نصیحت، آن هم شما را همینطور نصیحت کند.

منبع: کتاب شرح حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بر حدیث مکارم الاخلاق؛ صفحه ۳۶۱ و ۳۶۲ به استناد بیانات رهبر شهید مورخ ۱۳۶۱/۱۲/۱۱

بداخلاقی با خانواده ۲۰ سال عقب‌تان می‌اندازد

آیت‌الله حاج شیخ علی سعادت‌پور(ره) درباره احترام و قدردانی از زحمات همسر می‌فرمود: «از آنها تشکر کنید، هر چند غذایی که پخته‌اند شور یا بد شده است. وقتی از غذا ابراز رضایت می‌کنید همسر‌تان خوشحال می‌شود و این باعث رشد و پیشرفت معنوی شما می‌شود.» پس از این نکته می‌فرمودند: «یک بار من در ایام جوانی در خانه با خانواده بداخلاقی کردم. در عالم معنا به من گفتند ۲۰ سال ناله‌های تو بی‌اثر شد. در جلسات مکرر می‌فرمودند: «در مسائل مختلف معنوی و اجتماعی به خودتان سخت‌گیری کنید، ولی به خانواده‌های خود کاری نداشته باشید و عقاید خود را به همسر‌تان تحمیل نکنید.»

منبع: کتاب «خلق خانوادگی عارفان»، صفحه ۴۵

کاری نکنید که جهنمی شوید

آیت‌الله سیدر ضایه‌الدینی(ره):

همه عیب‌ها ز پر سر خودمان است. ما با نقشه‌های شیطانی می‌خواهیم حرکت کنیم و به همین دلیل، از برکات بالا خبری نیست. اگر با نقشه‌های الهی حرکت کردید، خدای تعالی به شما توفیق می‌دهد و از برکت دستگاه خدا استفاده می‌کنید. اگر خداشناس شدی دست طاغوت‌ها را نمی‌بوسی، این از جهالت است. اگر عظمت خدا را فهمیدی، می‌بینی هیچ موجودی در برابر عظمت خدا عظمت ندارد. اگر قدرتی دارد، علمی دارد، کمالاتی دارد، همه‌از مواهب خداست. همه جلیل‌ها جلیل حق است، ولی ما از باب رانمی‌شناسیم. دست این و آن را می‌بوسیم، ۱۰۰ جوره‌بازی می‌کنیم، بعد هم به اسفل السالفین می‌رویم؛ بدون رود یا بیستی، ولی اگر رابطه الهی پیدا کردیم و اگر با خدا آشنا شدیم، آشنایی با خدا از بندگی خداست، نه از بازی‌های خودت. بازی‌ها تو را به جهنم می‌برد. آن‌شاءالله کاری کنید که جهنم نروید. دست خود شمامست. «ثَا هَدَيْتَنَا السَّبِيلَ أَلَى شَاكِرٍ وَآلَى كَفُورٍ،» «حجت بر همه تمام است. یک دسته انبیاء هستند و یک دسته طواغیت و یک دسته هم گاهی به شرق می‌روند و گاهی به غرب. اگر می‌خواهی مرد موقفی باشی، باید پیرو انبیا باشی و اگر نه، حیوانات هم بلد هستند نقشه بکشند. اینکه انسانیت نیست، خدای تعالی به شما نیرویی داده است که آن‌شاءالله به انسانیت نایل شوید، ولی اهمال می‌کنید. خداوند به شما نیرویی بدهد که به این فکر بیفتید و از دستگاه خدا و زحمات پیامبر اکرم(ص) کمال استفاده را بکنید.

منبع: کتاب نردبان آسمان؛ صفحه ۲۴۲ تا ۲۴۳

هیچ می‌دانی در اطراف ما چقدر آدم فقیر است؟

فرزند آیت‌الله محمدباقر وحید بهبهانی(ره)، فقیه و مجتهد قرن دوازدهم قمری، برای همسرش از پارچه گرانیقیمتی لباس نو تهیه کرده بود. روزی از آقاوارد منزلش شد و چون عروس‌شان آن لباس نو را پوشیده بود، فرمودند: «چرا باید عروس من این چنین لباس فاخر به تنش کند؟» آقا عبدالحسین، فرزند ایشان، عرض کرد: «آقا مگر خداوند در قرآن نرغموده است: قل من حرم زینة الله التي اخرج لعباده؛ طبق این آیه خداوند زینت را برای بندگانش مباح کرده است.» آیت‌الله بهبهانی(ره) فرمودند: «بلی! ولی هیچ میدانی در اطراف ما چقدر افراد بی‌ضاعت و فقیر است که قادر نیستند از این قبیل لباس برای اهل و عیالش تهیه کنند؟ وقتی دیدند ما از این لباس‌ها می‌پوشیم در روحیه و در عقیده‌شان اثر سوء می‌گذارد.

منبع: کتاب مردان علم در میدان عمل؛ جلد ۲، صفحه ۱۷۲

به نقل از کتاب «زندگانی وحید بهبهانی»؛ ص ۱۷۲